

Delia Ioana Sima

**Gramatica practică a limbii române
prin explicații teoretice și fișe de lucru**

Cuprins

Cuvânt-înainte.....	XVII
Abrevieri	XIX
Partea I. Morfologia.....	1
Capitolul I. Substantivul.....	3
Definiție	3
Clasificarea substantivelor	3
Acordul substantivului colectiv	4
Cazul și funcția sintactică a substantivelor.....	5
Posibilități combinatorii ale substantivului.....	10
Locuțiunile substantivale	11
Aplicații.....	11
Capitolul II. Articolul	16
Definiție	16
Felurile articolului	16
Aplicații.....	18
Capitolul III. Adjectivul.....	20
Definiție	20
Clasificarea adjectivelor.....	20
Gradele de comparație.....	21
Adjective fără grade de comparație.....	22
Posibilități combinatorii ale adjectivului	22
Locuțiunile adjectivale.....	23
Aplicații.....	24
Capitolul IV. Pronumele	28
1. Pronumele personal	28
Forme și flexiune	28
Cazul și funcția sintactică a pronumelui personal.....	30
Pronumele personal în dativ posesiv	32
Pronumele personal cu valoare neutră	32
Pronumele personal de politețe	32

2. Pronumele reflexiv	33
Forme și flexiune	33
Cazul și funcția sintactică a pronumelui reflexiv	34
3. Pronumele și adjectivul pronominal posesiv	37
Forme și flexiune	37
Funcția sintactică a pronumelui posesiv	38
Adjectiv posesiv în Acuzativ	39
4. Pronumele și adjectivul demonstrativ	40
Forme și flexiune	40
Formele pronumelui demonstrativ:.....	40
Formele populare	41
Funcția sintactică a pronumelui demonstrativ	41
5. Pronumele și adjectivul pronominal nehotărât	43
Forme și flexiune	43
Funcția sintactică a pronumelui nehotărât	44
6. Pronumele și adjectivul pronominal interogativ	45
Forme și flexiune	45
Funcția sintactică a pronumelui interogativ	45
7. Pronumele și adjectivul pronominal relativ	46
Forme și flexiune	46
Funcția sintactică a pronumelui relativ	47
8. Pronumele și adjectivul pronominal negativ	49
Forme și flexiune	49
Funcția sintactică a pronumelui negativ	49
9. Adjectivul pronominal de întărire	50
Forme și flexiune	50
Posibilități combinatorii ale pronumelui și ale adjectivului	
pronominal	50
Aplicații.....	51
Capitolul V. Numeralul	61
Definiție	61
I. Cardinale	61
II. Ordinale	63
Funcția sintactică a numeralului	63
Posibilități combinatorii ale numeralului	64
Aplicații.....	65

Capitolul VI. Verbul	68
Definiție	68
Felurile verbului	68
Valorile morfologice ale verbului „a fi”	69
Verbe tranzitive, intransitive	69
Conjugarea verbului	70
Modurile și timpurile verbului.....	71
Definiție	71
Forme verbale nepersonale	75
Funcțiile sintactice ale formelor verbale nepersonale	76
Locuțiuni verbale.....	77
Tipuri de construcții morfosintactice	78
Transformarea unei construcții active într-o construcție pasivă	79
Aplicații.....	80
Capitolul VII. Adverbul	87
Definiție	87
Clasificarea adverbelor	87
Gradele de comparație.....	89
Funcțiile sintactice ale adverbelor	90
Posibilități combinatorii ale adverbului.....	90
Locuțiuni adverbiale	91
Aplicații.....	92
Capitolul VIII. Prepoziția	93
Definiție	93
Feluri prepozițiilor:	93
Capitolul IX. Conjuncția	96
Definiție	96
Clasificarea conjuncțiilor	96
Capitolul X. Interjecția	98
Definiție	98
Clasificarea interjecțiilor.....	98
Funcția sintactică a interjecției.....	98
Posibilități combinatorii ale interjecției.....	99
Aplicații.....	99
Capitolul XI. Algoritmul analizei morfosintactice	101

Partea a II-a. Sintaxa.....	103
Capitolul I. Organizarea propoziției și a frazei	105
Definiție	105
Tipuri de enunțuri.....	105
Punctuația enunțurilor:	105
Definiție	106
Raporturile sintactice în frază.....	106
Capitolul II. Subiectul și propoziția subiectivă.....	109
Definiție	109
Clasificarea subiectului.....	109
Cazurile subiectului	111
Propoziția subiectivă	111
Elementul regent care cere în frază o subiectivă.....	112
Topica și punctuația subiectivei	112
Aplicații.....	113
Capitolul III. Predicatul și propoziția predicativă	115
Definiție	115
Predicatul verbal.....	115
Predicatul nominal	115
I. Verbele copulative	116
II. Numele predicativ	118
Nume predicativ multiplu	119
Recunoașterea numelui predicativ	120
Confuzia adjectiv/adverb ca nume predicativ	121
Propoziția predicativă.....	121
Elementul regent care cere în frază o predicativă.....	122
Aplicații.....	123
Capitolul IV. Atributul și propoziția atributivă.....	124
Definiție	124
Clasificare	124
Atributul substantival.....	124
Atributul adjectival	125
Acordul atributului adjectival	125
Atributul pronominal	125
Felul atributelor pronominale	126
Atributul verbal.....	126

Atributul adverbial	126
Atributul interjecțional	126
Propoziția atributivă	127
Elementul regent care cere în frază o atributivă	127
Topica și punctuația	128
Aplicații.....	128
Capitolul V. Apozitia	130
Definiție	130
Exprimare	130
Topica și punctuația	131
Capitolul VI. Complementul direct și propoziția completivă	
directă	132
Definiție	132
Exprimare	132
Propoziția completivă directă.....	133
Topica și punctuația	134
Aplicații.....	134
Capitolul VII. Complementul indirect și propoziția completivă	
indirectă	136
Definiție	136
Exprimare	136
Propoziția completivă indirectă.....	137
Topica și punctuația	137
Capitolul VIII. Complementul prepozițional și propoziția	
completivă prepozițională.....	138
Definiție	138
Exprimare	138
Confuzia complement direct/complement prepozițional	139
Propoziția completivă prepozițională	140
Elementele de legătură subordonatoare:	140
Topica și punctuația	141
Aplicații.....	141
Capitolul IX. Circumstanțialul de loc și propoziția	
circumstanțială de loc.....	144
Definiție	144
Exprimare	144
Topica și punctuația	144

Propoziția circumstanțială de loc	145
Elementele de legătură subordonatoare	145
Topica și punctuația	145
Aplicații.....	146
Capitolul X. Circumstanțialul de timp și propoziția	
circumstanțială de timp	147
Definiție	147
Exprimare	147
Topica și punctuația	148
Propoziția circumstanțială de timp	148
Elementele de legătură subordonatoare	148
Topica și punctuația	149
Aplicații.....	149
Capitolul XI. Circumstanțialul de mod și propoziția	
circumstanțială de mod.....	151
Definiție	151
Exprimare	151
Topica.....	151
Propoziția circumstanțială de mod.....	152
Elementele de legătură subordonatoare	152
Topica și punctuația	152
Aplicații.....	153
Capitolul XII. Circumstanțialul de cauză și propoziția	
circumstanțială de cauză.....	154
Definiție	154
Exprimare	154
Topica și punctuația	154
Propoziția circumstanțială de cauză.....	155
Elementele de legătură subordonatoare	155
Topica și punctuația	155
Aplicații.....	155
Capitolul XIII. Circumstanțialul de scop și propoziția	
circumstanțială de scop.....	157
Definiție	157
Exprimare	157

Propoziția circumstanțială de scop	157
Elementele de legătură subordonatoare	158
Topica și punctuația	158
Aplicații.....	158
Capitolul XIV. Propoziția circumstanțială condițională	160
Definiție	160
Elementele de legătură subordonatoare	160
Topica și punctuația	160
Aplicații.....	161
Capitolul XV. Propoziția circumstanțială concesivă	162
Definiție	162
Elementele de legătură subordonatoare	162
Topica și punctuația	163
Aplicații.....	163
Capitolul XVI. Propoziția circumstanțială consecutivă	164
Definiție	164
Elementele de legătură subordonatoare	164
Topica și punctuația	165
Aplicații.....	165
Capitolul XVII. Exerciții de fixare a subordonatelor studiate	166
Capitolul XVIII. Câteva „capcane” întâlnite la Evaluarea Națională	171
Capitolul XIX. Virgula, cel mai controversat semn	178
I. Virgula în propoziție	178
II. Virgula în frază	181
Partea a III-a. Fișe de lucru	183
Fișa de lucru 1	185
Fișa de lucru 2	188
Fișa de lucru 3	191
Fișa de lucru 4	194
Fișa de lucru 5	197
Fișa de lucru 6	200
Fișa de lucru 7	203
Fișa de lucru 8	206
Fișa de lucru 9	209

Fișa de lucru 10	212
Fișa de lucru 11	215
Fișa de lucru 12	218
Fișa de lucru 13	221
Fișa de lucru 14	224
Fișa de lucru 15	227
Partea a IV-a. Cheia exercițiilor	231
Partea I. Morfologia.....	233
Capitolul I.....	233
Capitolul II.....	238
Capitolul III	239
Capitolul IV	244
Capitolul V	254
Capitolul VI.....	255
Capitolul VII.....	260
Capitolul X.....	261
Partea a II-a. Sintaxa.....	263
Capitolul II.....	263
Capitolul III	264
Capitolul IV	265
Capitolul V	266
Capitolul VII.....	267
Capitolul VIII	269
Capitolul IX	269
Capitolul X.....	270
Capitolul XI	271
Capitolul XII.....	272
Capitolul XIII.....	273
Capitolul XIV	273
Capitolul XV.....	274
Capitolul XVI	275
Capitolul XVII	276
Partea a III-a. Fișe de lucru	281
Fișa de lucru 1	281
Fișa de lucru 2	282
Fișa de lucru 3	282

Fișa de lucru 4	283
Fișa de lucru 5	284
Fișa de lucru 6	286
Fișa de lucru 7	287
Fișa de lucru 8	288
Fișa de lucru 9	289
Fișa de lucru 10	289
Fișa de lucru 11	290
Fișa de lucru 12	291
Fișa de lucru 13	292
Fișa de lucru 14	293
Fișa de lucru 15	294
Bibliografie selectivă	295